HebrewBooks.org ©Moznaim Publishers. No commercial use allowed.

ה) אין מביאין קדשים לבית הפסול. שאילו היו קריבים אינן לריך לאוכלן כמומר שנהנה לגרוך לגלא לכהנים שמא לא יהו מצויין אוכלין אותן חזה ושוק ואיתן ויפסלו בלינה לאחר שני ימים ולילה אחד והשתא מביא אחד מהם שהוא מעשר לבית הפסול דהא מעשר ודאי אינו לריך הרמת חזה ושוק לכהנים אלא הכל נאכל לבל אדם ומצויין לו אוכלין הרבה ולא ליתי לעולם לידי פסול לינה. במס' זבחים ס' כל הזבחים שנתערבו (דף עה:) גמרי' פליגתא דר"ש ורבנן דתנן אשם שנתערב בשלמים ר"ש אומר שיהא שחטו בצפון ויאכל כחמור שבהן אמרו לו אין מביאים קדשים לבית הפסול: **המורה טוה.** ותמוה מעשר אינה קריבה אלא מתה: **למאי דס"ל.** דה"ק לדידי דס"ל דתמורת מעשר אינה קריבה[1] לאו תמורה היא דאילו היה תמורה לא היה קרב מכלל דרבי יהודה סבר קרב וכי תימא ר"מ למאי דסבירא ליה קאמר והתניא אין בין אחד עשר לשלמים אלא שזה עושה קדושה ליקרב וזה אין עושה קדושה ליקרב דברי ר' יהודה קדוש ליקרב הוא דלא [2] (הוא) עביד הא איהו גופיה קריב ועוד [3] דתניא [1] אם מן הבקר לרבות אחד עשר לשלמים יכול שאני מרבה אף התשיעי אמרת וכי הקדש לפניו מקדש או לאחריו מקדש הוי אומר לאחריו מקדש [4] סתם סיפרא מני רבי יהודה וקתני [5] מן הבקר לרבות אחד עשר לשלמים אלא תרגמה ר' שמעון ברבי אבא קמיה דר' יוחנן במעשר בזמן הזה עסקינן ומשום תקלה אי הכי מאי אירא תרי אפילו חד נמי לא מיבעיא קאמר לא מיבעיא חד [6] דלית ליה פסידא אבל תרי כיון דנפישי פסידא לישהינהו עד דיפול בהו מומא [7] וליכלינהו קמ"ל איתמר האומר לשלוחו צא ועשר עלי רב פפי משמיה דרבא אמר קרא לתשיעי עשירי קדוש ולאחד עשר עשירי אינו קדוש ורב פפא [8] אמר [9] אפילו קרא לתשיעי עשירי אינו קדוש דאמר ליה [10] לתקוני שדרתיך ולא לעוותי ומאי שנא מהא דתנן [11] האומר לשלוחו צא ותרום תורם כדעת [12] בעל הבית אם אינו יודע דעתו של בעל הבית תורם בבינונית אחד מנ' פיחת עשרה או הוסיף עשרה תרומתו תרומה אמרי התם [13] כיון דאיכא דתרים בעין יפה ואיכא דתרים בעין רעה אמר [14] להכי אמדתיך הכא טעותא היא אמר [15] לא איבעי לך למיטעי:

הדרן עלך מעשר בהמה וסליקא לה מסכת בכורות

והא דתניא יקריבו ר' שמעון [16] דאמר מביאין קדשים לבית הפסול.

ואע"ג דשלמים שוגגין סמיכה ומעשר אין טעון סמיכה כדתנן במנחות (דף נב.) כיון דסמיכה לא מעכבא לא מייתינן [17] ובפרק תמיד נשחט (פסחים דף סב. ושם) אמר כל הזבחים ערל וטומאה משלחין קרבנותיהן ליכא לאוקמא בבכור ומעשר דהא כל הזבחים קאמר [18] ובפ' שני מזירים (מזיר נז.) נמי תנן שאינם מביאים קרבן על תנאי ובמס' שקלים (דף יא:) נמי תנן [19] בהמה שנמלטה מירושלים למגדל עדר זכריה עולות נקבות זבחי שלמים [20] וטבועה סמיכה ולא משמע דאיירי [21] במלאה בעלים מדקתני עלה בראשונה היו ממשכנין [22] מוצאים להביא נסכים ויורש מביא קרבן אביו אע"ג שאינו קומץ ובפ' התערובות נמי מביא אשמו ולוגו ואותו אשם טעון סמיכה והיא סמיכה [23] באקופי דלא גמורה היא למ"ד סמיכה אשם מצורע לאו דאורייתא ובגברא איירי כדמוכח בתוספתא ופ"ג דמו"ק (דף טו: ושם) אמר [24] אבל אינו משלח קרבנותיו דכתיב שלמים כשהוא שלם ולא כשהוא חסר אבל אי לאו קרא היה משלח [25] ואומר התם מנודה מהו שישלח קרבנותיו ת"ש כל אותן שנים שהיו ישראל במדבר מנודין היו ושלחו קרבנותיהן ובפ' בתרא דמנחות (דף קז.) תנן פירשתי מן הבקר ואילך יודע מה [26] מביא פר ועגל [27] ובגמ' גבי שאה לנדבה אחד [28] פר ועגל ובפ' כל המנחות בחוט מלה (שם סב: ושם ד"ה וכן) השולח קרבנותיו ממדה"י [29] היה כהן מניף על ידו מדקתני מניף [30] בשלמים איירי דבעו סמיכה וליכא לאוקמא בקרבן נשים דהא קתני ליה ריש"ל והאשה כהן מניף על ידה בכל הני משמע דלא מייתי' לסמיכה וקשה דבפ' כ"ה (גיטין כח: ושם ד"ה והא) גבי השולח חטאתו ממדה"י כו' פריך [31] והא בעי סמיכה ומשני בעוף או בקרבן נשים ופ' האשה (פסחים דף פט.) תנן ממשה שנתערבו עורות בפסחים ומתלא יבלא בחד מהם פטורים לעשות שני ולא מייתי מותר פסח על תנאי מטעם סמיכה משום דפסח אינו טעון סמיכה ומותר פסח טעון סמיכה ולא תמיהיהו להקריב בלא סמיכה ואע"ג דאיכא בפסח חיוב כרת ובפ' התערובות (זבחים עד: ושם ד"ה והא) נמי תנן נתערבו קדשים בקדשים מין במינו יקרב נשם מה שהוא ופריך והא בעי סמיכה ומשני בקרבן נשים ול"ל [32] קרבן שאין לו תקנה בדעייה ואזלא למיתה [33] יקריבוהו בלא סמיכה אבל יש לו תקנה בדעייה [34] אסור להקריבו בלא סמיכה ולכך בהאיש דשקלים וביורש קרב בלא סמיכה אבל [35] קדשים בקדשים יש להם תקנה בדעייה וכה"ג נמי מפליג התם גבי אשם [36] דאית ליה תקנה בדעייה והיא דמביא אשמו ולוגו [37] אמר התם לתקוני גברא שאני [38] והיא דאבל ומנודה איכא לאוקמה בעוף או בקרבן נשים ומה שאלחו ישראל קרבנותיהן במדבר בתמיד שבכל יום קאמר והיא דפר ועגל בקיץ למזבח [39] וערל וטומאה שאני דלאו בני סמיכה נינהו ערל ול"ל להמתין עד שימול כגון שמתו אחיו מחמת מילה וטומאה כגון זב ומצורע [40] בקרבן הקבוע לו כגון עולת ראייה וחגיגה [41] (או כגון) שעובר עליהנו בגל תאחר והיא דכהן מניף על ידו בערל וטומאה ויורש וכדר' יהודה דאמר יורש אינו סומך והא דשמעתין והיא דשמיעה מביאין חטאת הקרבנות לאו בני סמיכה נינהו [42] דל"ל דשמעתין כל חד דשמעתין כל חד בשעת הקרבתו אמת לא מחייב בסמיכה ולא דמי לקרבן שהוא בר סמיכה [43] וא"ת היכי קרבי הכא כיון דאין מתנות מעשר ושלמים שזה שזה [44] מתן אריבע וזה מתן אחת ומיהו י"ל פלוגתא היא בפ' תערובות (שם דף פ.) נתערבו מתן אריבע במתן אחת ר"א אומר יתנו במתן ד' ר' יהושע אומר במתן אחת מתן אחת דכל הניתנים [45] במתן ד' שנתנו במתן אחת [46] יצא דר"א סבר מסיק להו לשם עניים מיהו בהוא [47] פסקא משמע דר"ש אית ליה דר"א גבי למחרת מביא [48] אשמו דמסיק להו לשם עניים **במעשר** בזה"ז. בריש פירקין (דף נג.) מסקינן אינו נוהג בזמן הזה לאחר שהוא ומ"מ אם עשר חל עליו אם מעשר: **לתשיעי** קדוש. קסבר רב פפי דלא שייך כאן לתקוני שדרתיך ולא לעוותי כיון דנאכל במומו אע"פ שלריך להמתין עד שיומם ואסור בגיזה ועבודה ג"ל היינו טעמא דאחד עשר לרב פפי משום שיצא עבדיה לשליחותיה דעשירי מגאיו קדוש: **הדרן עלך מעשר בהמה וסליקא לה מסכת בכורות**

---

[1] דתאני יקריבו רבי שמעון היא דאמר מביאין קדשים לבית הפסול והא דתני ימותו ר' יהודה היא דאמר [2] טעות מעשר תמורה הויא [3] קסבר ר' יהודה תמורת מעשר מתה וקסבר ר' יהודה תמורת מעשר מתה והתנן אמרו משום ר"מ אילו היה תמורה לא היה קרב מכלל דרבי יהודה סבר קרב וכי תימא ר"מ למאי דסבירא ליה קאמר והתניא אין בין אחד עשר לשלמים אלא שזה עושה קדושה ליקרב וזה אין עושה קדושה ליקרב דברי ר' יהודה קדוש ליקרב הוא דלא [4] (הוא) עביד הא איהו גופיה קריב ועוד [5] דתניא [1] אם מן הבקר לרבות אחד עשר לשלמים יכול שאני מרבה אף התשיעי אמרת וכי הקדש לפניו מקדש או לאחריו מקדש הוי אומר לאחריו מקדש [6] סתם סיפרא מני רבי יהודה וקתני [7] מן הבקר לרבות אחד עשר לשלמים אלא תרגמה ר' שמעון ברבי אבא קמיה דר' יוחנן במעשר בזמן הזה עסקינן ומשום תקלה אי הכי מאי אירא תרי אפילו חד נמי לא מיבעיא קאמר לא מיבעיא חד [8] דלית ליה פסידא אבל תרי כיון דנפישי פסידא לישהינהו עד דיפול בהו מומא [9] וליכלינהו קמ"ל איתמר האומר לשלוחו צא ועשר עלי רב פפי משמיה דרבא אמר קרא לתשיעי עשירי קדוש ולאחד עשר עשירי אינו קדוש ורב פפא [10] אמר [11] אפילו קרא לתשיעי עשירי אינו קדוש דאמר ליה [12] לתקוני שדרתיך ולא לעוותי ומאי שנא מהא דתנן [13] האומר לשלוחו צא ותרום תורם כדעת [14] בעל הבית אם אינו יודע דעתו של בעל הבית תורם בבינונית אחד מנ' פיחת עשרה או הוסיף עשרה תרומתו תרומה אמרי התם [15] כיון דאיכא דתרים בעין יפה ואיכא דתרים בעין רעה אמר [16] להכי אמדתיך הכא טעותא היא אמר [17] לא איבעי לך למיטעי:

---

[1] אין מביאין קדשים לבית הפסול. שאילו היו קריבים אינן לריך לגאוכלן כמומר שנהנה לגרוך לגלא לכהנים ומתוך שהכהנים מועטין הן [2] אין נאכל אלא לכהנים שמא לא יהו מצויין אוכלין לאותן חזה ושוק ויפסלו בלינה לאחר שני ימים ולילה אחד והשתא מביא אחד מהם שהוא מעשר לבית הפסול דהא מעשר ודאי אינו לריך הרמת חזה ושוק לכהנים אלא הכל נאכל לבל אדם ומצויין לו אוכלין הרבה ולא ליתי לעולם לידי פסול לינה. במס' זבחים ס' כל הזבחים שנתערבו (דף עה:) גמרי' פליגתא דר"ש ורבנן דתנן אשם שנתערב בשלמים ר"ש אומר שיהא שחטו בצפון ויאכל כחמור שבהן אמרו לו אין מביאים קדשים לבית הפסול: **המורה טוה.** ותמוה מעשר אינה קריבה אלא מתה: **למאי דס"ל.** דה"ק לדידי דס"ל דתמורת מעשר אינה קריבה[1] לאו תמורה היא דאילו היה תמורה לא היה קרב: **אין בין אחד עשר.** שקראו מעשר לשלמים דעלמא אלא זה עושה תמורתו ליקרב שהשלמים עושים תמורה ותמורתן קריבה אבל אחד עשר אין עושה תמורה ליקרב דסבר ר' יהודה דטעות מעשר הויא תמורה ואין תמורה עושה תמורה והאי ליקרב בתרא לא נקט אלא מאם משום דיוקא הא איהו גופיה קרב שלמים: **דתניא אם מן הבקר.** אם זבח שלמים קרבנו מן הבקר וגו': **לפניו.** קדוש[2] שהוא עלמו קדוש מסתברא דאינו עושה תמורה אלא לאחר שהוא קדוש: **סרגמה.** להא דקתני ימותו: **בזמן הזה.** דלא ס"ל הא דרב הונא דאמר בריש פירקין[3] דהשתא לא נהוג מעשר גזילה משום לקוח ויתום ולכהני אין מניחין אותו לרעות על שיפוא בו מום דלמא אתי לאכולה ואכלי אתי בהו לידי תקלה לידי גיהה ועבודה או אתי לשוחטן בלא מום הלכך נוהגן לכיפה ויומתו אם מאליהם: **מאי אירא תרי.** כי יצאו שנים בעשירי וקבלן עשירי: **קרא לתשיעי עשירי קדוש.** דלא מפסיק ליה כלל ואוכלו במומו: **אינו קדוש.** דכיון דשלמים הוא מפסידו חזה ושוק דמטי לאלהן כהנים ומלי ס"ל דלפסידא לא שויתין אלא: **ולא לעוותי.** והיינו עיוות אלריך לו להמתין עד שתומם ועוד אאסור לגזזה ולעבוד בה: **פיחת עשרה.** שתרם אחת מתרנעים בעין יפה: **להכי אמדתיך.** שאמדתי בדעתי שכך היה לוגך לתרום כמה שתרמתי: **לא איבעיא לך למיטעי.** הלכך לא לגלו הוא אותו טעות: **הדרן עלך מעשר בהמה**

רש"י כת"י

[1] **כא אחת מרוייהו קדשי.** ואפילו י"ל דהא מריש לא שמעינן שהרי תשיעי קדוש בלא עקיצות י' אבל יאמר ב' בי' הו"ל אלא מתקדש הי"א אפילו קרבו י' משום די"ל בעי עקיצת שם עשירי: **נהא שמעתא.** יאמר ב' בי' וקרא י' דב' קדושים: י' **ולא דבר.** וקרא ל"ל עשירי דולאי לא קדש הוא"ל ולא נעקר שם עשירי וכא אחת אחת לא הוי דינמא מגו דחייל אלא חייל נמי אמר אאחיך: **דאי לא תימא הכי.** דאם אחת מרוייהו קדושים: **ולא קדש.** דאי קדש הוי הקודם י' והי"ל חולין דלא נעקר שם י' והוי עשירי וחולין מעורבין אם אינו מכיון: **וקרייה י"ל.** ואיכא עקירה ומיהו י' גמור הוא י' דב' קדוש מאליו: **והדר אינעוב וקרא עשירי.** ואין יודע איזה מהם היה קודם להיות אינו י' ואמאי לקרב אלמים כדין י"ל הלכך מעורבין הן ודינן מפורש לקמן דפליגי ביה: **דהדר אינעוב.** ויאמר כאחת וכבוחת קמ"ל דאע"ג דקרייה לי' נמי י' קדוש י"ל הואיל ומעיקרא מיהת אינעקר שם י': **ומאן.** הא דקתני עקירה בי' כי קרייה י"ל דלא כרבי לקמן. ואי קאיי לוקמא כגון דקרייה להיות דקדים דאפיק ריש"ל ע' לד"ה הוא עקירה הא לא קאיי דהואל וקרי"ל לע' ומו לא הוי עקירה אי קרייה לי' ע' דתרי זמני ע' לאו כלום הוא: **כי אמר רבי.** עקירה אם תרוייהו קדושים: **ולא קדש.** דאי קדש הוי הקודם י' והי"ל חולין דלא נעקר שם י' והוי עשירי וחולין מעורבין אם אינו מכיון: **וקרייה י"ל.** ואיכא עקירה ומיהו י' גמור הוא י' דב' קדוש מאליו: **והדר אינעוב וקרא עשירי.** ואין יודע איזה מהם היה קודם להיות אינו י' ואמאי לקרב אלמים כדין י"ל הלכך מעורבין הן ודינן מפורש לקמן דפליגי ביה: **דהדר אינעוב.** ויאמר כאחת וכבוחת קמ"ל דאע"ג דקרייה לי' נמי י' קדוש י"ל הואיל ומעיקרא מיהת אינעקר שם י': **ומאן.** הא דקתני עקירה בי' כי קרייה י"ל דלא כרבי לקמן. ואי קאיי לוקמא כגון דקרייה להיות דקדים דאפיק ריש"ל ע' לד"ה הוא עקירה הא לא קאיי דהואל וקרי"ל לע'